

Justiits- ja Digiministeeriumile

Teie 17.07.2026 nr 8-1/5425-1/12

Meie 28.07.2026

Esitaja:

Nordista OÜ

Registrikood: 12711752

Palsa tee 2, Tartu 61410

+372 740 4444

info@nordista.eu

Arvamus tubakaseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Nordista positsioneerib ennast nikotiinipatjade hulgimüügis turuliidriks (*allikas: NielsenIQ jaemüügiandmed 31.05.2026 seisuga*).

Nordista maksis 2026. aasta esimese kuue kuuga nikotiinipatjade aktsiisi **3 205 916,17 eurot** ehk 2026 aasta eeldatav aktsiisitasumine saab olema ligikaudu **6,5 miljonit eurot**. Eeltoodud arvestades avaldame arvamust nikotiinipatju puudutava regulatsiooni kohta.

Toetame eesmärki kaitsta alaealisi ja kehtestada kategooriale selged nõuded. Meie arvamus puudutab eelkõige kahte piirangut:

- 1. Nikotiini piirmäär 4 mg/g**
- 2. Maitsete piirang, millega lubatakse üksnes 16 tubakamaitse ja 8 mentooliga seotud ainet**

- 1. Nikotiini piirmäär 4 mg/g ei ole piirang, vaid sisuliselt kogu kategooria keeld.** Põhjendame seda turuandmetega.

- a. Turg on end ise reguleerinud — kirjaliku standardiga aastast 2021. Nikotiinipatju on Eestis müüdud alates 2019. aastast. 2021. aasta juunis allkirjastasid kategooria tootjad ja turustajad, sh British American Tobacco, Swedish Match, JTI, Imperial Brands, Prike, Nicorex ja Vapista vabatahtliku „Nikotiinipatjade tootmise ja turundamise standardi“ (lisa 1), millega kohustuti muu hulgas:

- i. mitte müüma ega turundama nikotiinipatju alla 18-aastastele isikutele;
- ii. mitte laskma turule toodet, milles on üle 20 mg nikotiini padja kohta;
- iii. välistama pakendid ja turunduse, mis jätavad eksliku tervisemulje või on seostatavad laste ja noorte maailmaga.

Standard töötati välja vastusena Eesti turule siseneda soovinud toodetele, mille nikotiinisaldus ulatus 30–125 mg-ni padja kohta.

Turuandmed kinnitavad, et eneseregulatsioon toimib: kuigi kehtiv seadus kangusele piiri ei sea, ei müüda turul ühtegi toodet, mille nikotiinisaldus on üle 20 mg padja kohta - kangeim müüdav toode sisaldab 19,7 mg padja kohta.

- b. **Eesti nikotiinipatjade turust 93,51% moodustavad 31 toodet**, mille turuosa on vähemalt 0,5% (*allikas: NielsenIQ jaemüügiandmed 31.05.2026 seisuga*). Ülejäänud enam kui 100 toodet moodustavad seega 6,49% turust ja ei oma seetõttu meie hinnangul analüüsi seisukohalt olulist tähtsust.

Nikotiin padjas	Osakaal %	Aktsiisiproгноos 2026 (€)	Käibemaks riigile (€)
<4 mg/padi	0,00	0	0
4–8,99 mg/padi	12,86	2 039 174	1 720 226
9–13,99 mg/padi	39,23	6 217 531	3 814 028
14–19,99 mg/padi	47,91	7 593 931	5 481 713
≥20 mg/padi	0,00	0	0
Kokku	100	15 850 637	11 015 966

Tabel 1. Turu jaotus nikotiinisalduse järgi padja kohta

Eelnõu 4 mg/g piirmäär keelaks 100% tänasest turust. Sama valim mg/g järgi - tooteid nikotiinisaldusega kuni 4 mg/g on turul 0,00%.

Nikotiin grammis	Osakaal %	Aktiisiproгноos 2026 (€)	Käibemaks riigile (€)
≤4 mg/g	0,00	0	0
>4–10 mg/g	0,00	0	0
10–20 mg/g	47,71	7 561 725	5 340 668
≥20 mg/g	52,29	8 288 912	5 675 298
Kokku	100,00	15 850 637	11 015 966

Tabel 2. Turu jaotus nikotiinisalduse järgi grammis

Turul müüdav padi kaalub 0,42–0,75 g. Nikotiini piirmäär 4 mg/g tähendaks seega 1,7–3,0 mg nikotiini padja kohta, samas kui praegu müüdavate toodete vahemik on 6–19,7 mg/padi. Piirmäär 4 mg/g ei piiraks turgu, vaid keelaks kõik praegu müüdavad tooted.

Kategooria toob riigile 2026. aasta prognoosi järgi ca 15,85 miljonit eurot aktsiisi ja 11,02 miljonit eurot käibemaksu ehk kokku ca 26,9 miljonit eurot aastas. Ainuüksi Nordista tasutav aktsiis kinnitab seda suurusjärku (6,4 miljonit eurot aastas). See laekumine kaoks sisuliselt täies mahus, samal ajal kui nõudlus liiguks piiriülesesse ja illegaalsesse kanalisse.

2. Maitsete piirang 16-le tubaka ainele ja 8-le mentooli ainele näiliselt toimiks, kuid sisuliselt mitte

- a. Eesti nikotiinipatjade turust 93,51% moodustavad 31 toodet, mille turuosa on vähemalt 0,5% (allikas: NielsenIQ jaemüügiandmed 31.05.2026 seisuga). Allpool toodud tabel maitsete osas.

Maitse	Osakaal %
Tubakas	0,00
Mentool (piparmünt, rohemünt, münt, mentool jt)	95,42
Muud maitset	4,58

Tabel 3. Turu jaotus maitsete järgi

95,42% turust on mentooli/mündi maitsega, mille eelnõu juurde kuuluv määruse kavand justkui lubatuks jätab. Piirang puudutaks näiliselt alla 5% turust, **kuid realsuses ei ole praegu müüdavatest toodetest ükski lubatud ainete loetelule vastav.**

Lubataivate koostisainete loetelu on sedavõrd piiratud, et praktikas ei võimalda see valmistada mentoolimaitseliisi tooteid, mille maitseprofiil ja kasutuskogemus vastaksid täna seaduslikul turul olevatele toodetele.

Soome regulatsiooni kogemus:

Soome reguleeris hiljuti sama tootekategooriat ja seda kordades leebemalt. Soome kehtestas piirmäära 16,6 mg/g koos nõudega, et padi kaalub 0,5–1,0 g - **lubatud on seega kuni 16,6 mg padja kohta.**

Maitsetest on lubatud mentool ja münt (seaduse sõnastus: toode „võib siiski maitseada mentooli või mündi järele“), ainete täpset loetelu ei toodud.

Seadus võeti vastu 2025. aasta mais, kanguse- ja maitsenõuded rakendusid 2026 aasta veebruaris. **Oluline on põhjendus** - Soome valitsus valis 16,6 mg/g teadlikult, viidates naaberriikide

piirmääradele ja vajadusele hoida seaduslikud tooted piisavalt atraktiivsed, et tõrjuda illegaalset kaubandust ja organiseeritud kuritegevust (*allikas: Soome valitsuse tubakaseaduse muutmise eelnõu HE 221/2024*).

Eesti eelnõus kavandatud 4 mg/g piirmäär on seega üle nelja korra rangem kui Soome äsja kehtestatud piir. Lisaks on mentoolimaitse lubatud koostisained Eestis kavandatud oluliselt kitsamalt.

Ettepanekud:

1. **Avada arutelu nikotiinisalduse piirmäära üle ning kaaluda piirmäära kehtestamist padja, mitte grammi kohta.**

Nordista teeb ettepaneku hinnata täiendavalt, kas nikotiinisalduse piirmäära kehtestamine mg/padi ei oleks regulatsiooni eesmärgi paremini täitev lahendus kui mg/g. Tarbija tegelik nikotiinidoos sõltub padjas sisalduvast nikotiinikogusest, samas kui mg/g meetoodika võib ebaproportsionaalselt mõjutada väiksema kaaluga tooteid.

Arutelu lähtekohana võiks kaaluda kuni 20 mg nikotiini padja kohta kehtestamist. See vastab 2021. aastal tootjate ja turuosaliste vabatahtlikult kokku lepitud eneseregulatsiooni standardile, millest Eesti seaduslik turg on järjepidevalt kinni pidanud ning mis on praktikas välistanud väga suure nikotiinisaldusega toodete turustamise.

2. **Säilitada mentool lubatud maitseks ning hinnata täiendavalt lubatud koostisainete loetelu ulatust.**

Nordista toetab lähenemist, mille kohaselt jääb mentool lubatud maitseks, kuna see vastab juba täna valdavale osale Eesti seaduslikust turust (95,42% müügist) ning võimaldab saavutada regulatsiooni eesmärgi ilma kogu kategooriat sisuliselt turult kõrvaldamata.

Samas teeb Nordista ettepaneku avada täiendav arutelu määruse eelnõus kavandatud ammendava lubatud koostisainete loetelu (16 tubakamaitse ja 8 mentooliga seotud ainet) üle. Praktikas ei vasta sellele loetelule praegu ükski Eestis müüdav toode, mistõttu võib piirangu tegelik mõju osutuda oluliselt ulatuslikumaks kui eelnõu seletuskirjas hinnatud. Enne lõpliku regulatsiooni kehtestamist tuleks hinnata, kas eesmärgi saavutamiseks oleks võimalik kasutada proportsionaalsemat lahendust, mis säilitaks seadusliku turu toimimise ning vähendaks illegaalse turu kasvu riski.

Oleme valmis osalema edasistel aruteludel ja esitama täiendavaid andmeid turu, maksulaekumise ja toodete koostise kohta.

Lugupidamisega,
//allkirjastatud digitaalselt//

Lauri Plato
Nordista OÜ
Juhatus liige